

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 20 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Koliko moramo in koliko smemo terjati.

(Dopis „Slovenskemu Narodu.“)

Pišoč o položaji ustavlja se g. profesor Šuklje terjati po ustanovljenji slovenske univerze oziroma pravne akademije za slovenske pravnike, ter proglašja to zahtevanje kot udarec na narod, kot greh zoper našo mladino in kot zavratni napad na našo bodočnost. Gotovo in nedvomljivo je, da je g. profesor pisal članek iz prepričanja in vsak domoljub je dolžan svoje prepričanje o tako važnej zadevi objaviti. Ta dolžnost pa tudi nas zadene, ki smo nasprotnega prepričanja in sicer temveč, ker se z našim prepričanjem ujema slovenski narod, kar dokazujejo različne objave pri zadnjih volitvah v državni zbor.

Da je slovenska univerza nam Slovencem potrebna, bo vsakdo priznal, kdor naše razmere dobro pozna in kdor terja, da se ustanové slovenske srednje šole in da se iz narodnih ali ljudskih šol iztrebi nemščina kot obligatni predmet. Koliko bi našim slovenskim mladeničem koristilo še tako lepo predavanje univerznih profesorjev, ko ne bi bili zmožni jezika predavateljev? O koristi univerze sploh tudi mi ne bomo gubivali besedi. A če hočemo, da bodo univerzni odgojenci na javnem polju mej slovenskim narodom zastopali domovinske koristi; in če nečemo utapljati se v tujstvu, hoteti moramo tudi sposobno sredstvo. Da mej Slovenci nij takih učenih veljakov kot Ihering, Gneist, Holtzendorf, Rosches itd. ravno govori za potrebo slovenske univerze; kajti kje drugje so postali imenovani učenjaki velikonom v svojih učnih strokah, ko na univerzi, kamer gotovo nijso prišli uže z vso učenostjo podkovani; na suhem se nij nihče še plavati naučil; le kdor je dovolj premožen ali kdor ima upanje, da bo za svoj veliki trud primerno plačilo dobil, bode se izključljivo z znanostjo pečal. A mi Slovenci, katerih revnost g. profesor sam priznava, némamo doslej niti takih bogatinov, niti učnega zavoda, za katerega bi slovenski učenjak tvarino porabil in s tem tudi svoj kruh služil.

Res je sicer, da nij vsak slovenski gimnazijski profesor sposoben za univerznega profesorja in ne vsak pristav ali koncipijent za učitelja prava; vendar se nam, ki preskrbljujemo celo nemške gimnazije s slovenkimi profesorji, (čemur je g. Š. sam živa priča in pilika) ne more očitati, da nam manjka močij; država naj jim daje prilike, kakršna se je na pr. dala Kopitarju, Miklošiču, Kreku in tudi mi ne bomo pogrešali slavnih in po vesoljnem svetu znanih imen. A zanašati se na Nemce, da bi oni naše slovenske profesorje klicali na svoje univerze in jih plačali, da bi sloven-

sko književnost gojili, to bi bilo preveč naivno. Slovenci smo sicer mali narod, vendar po številu, po intelektualnih zmožnostih, po denarnih in krvnih bremenih, katera prenašamo za državo, gotovo smo opravičeni toliko za se terjati, kar se iz državne blagajne daje enacemu ali še manjšemu številu Nemcev. Bogati Nemci, kateri brez posebne žrtve lahko pošiljajo svoje sinove na Dunaj in tudi na univerze v Nemčiji, imajo v državi toliko drugih univerz, da pride ena univerza na poldrugi milijon prebivalcev; in mi némamo nobene, čeravno nas je ravno toliko.

Sicer pa samo glasovito ime „profesorja“ še nij vse, kar izobražuje mladino na univerzah. Znano je, da ima najboljši univerzni profesor sem ter tje le malo poslušalcev t. j. pravih in ne samo vpisanih poslušalcev. Ravno tako skušnja uči, da najredkejši poslušalci nijso zmirom biser učenosti. Tudi o velikej koristi dotike naših slovenskih mladeničev z nemškimi za Nemčijo, a ne za svojo avstrijsko domovino vnetih „buršev“ se ne more dovolj pohvalnega besedovati. Duševno delo, mejsobno navdušenje za vse, kar je dobro plemenito in blago, pridno in umno prebiranje in premišljevanje strokovnjaških in klasičnih knjig, živa beseda za svoj narod vnetih in mladino ljubčih učiteljev — na domačem zavodu vsestransko izobraženih v svojej stroki večših domačinov — vedna dotika z narodom, katerega trpljenje mlado srce mnogo živeje gane in k naporu in delovanju navdahne, vse to bi tudi slovenska univerza na domačih tleh pospeševala.

Kar denašnje razmere zadene, je sicer res, da Slovenci brez državne podpore ne morejo ustanoviti univerze. A kdo terja od Nemcev, da bi razen splošnih davščin za nemške univerze milodare dajali. Nemške univerze izdržuje država, in če pa mi po enakej meri davke plačujemo, imamo tudi pravico na enako podporo.

A ravno zato, ker smo preponižni, in ker se navadno ne upamo vse to terjati, kar nam gre, in ker se mi bolj oziramo na denarne razmere države, nego doslej država na opravičene zahteve vernega in zvestega, in le na krvnej žrtvi razmerno bogatega slovenskega naroda, in ker se mej nami še zmirom nahajajo možje, ki v svojej zmernosti na veliko radost našim nasprotnikom pri vsakem naporu zakličejo: „stojte“, terjamo le košček univerze — pravno akademijo, da se vendar največje potrebi vstreže.

Pravna akademija nikakor ne zapira pota ónim pravnikom, ki imajo dovolj podpore in željo udeležiti se dobičkov večje univerze, ali ki hlepé po slavi seznaniti se s slovitimi velikani, ali ki hrepené srkati sok v družbi navdušenih mladeničev iz različnih krajev sveta,

mi tudi ne terjamo, da bi se pravna akademija snovala po magjarskem receptu, in da bi bila samo dresurni aparat za uradnike; naj se jej dađé vsi potrebni pripomočki, katere zahteva izgojevanje na višjih učiliščih, naj bode zavod, v katerem se slovenski pravniki poleg družih potrebnih in koristnih vednostij pripravijo za javno delovanje mej Slovenci, posebno tudi za občevanje sè slovenskim ljudstvom, za uradovanje v domačem jeziku.

Le kdor néma pojma o uradnem službovanji, o odvetniškem in notarskem poklici, more trditi, da je slovensko uradovanje tudi brez uka mogoče.

Takega poslovanja pa se ne nauči po slovnica, ker slovnicačari navadno ne pišejo o pravnih razmerah. Če terjamo uvedenje slovenskega jezika po uradih, smo siljeni terjati najmanje **pravno akademijo.**

Dr. P.

Bolgarsko brodogje.

Poročali smo ob svojem času, ka je ruski car poklonil Bolgariji 5 ladij, ki naj bi bile podlaga bodočemu bolgarskemu brodogju. Nemško novinarstvo je zagnalo takoj krik, ka Bolgariji ne smejo velevlasti pripustiti, da bi imela óna svoje brodogje, ker tega nij določil berlinski kongres. No, ni vlasti ni Bolgarija nijso se zmenili za ta nevoščljivi hrup iz židovskih grl, Bolgarija je hvaležno sprejela carja ruskega dar, in v luki Ruščukskej, kjer leži novo bolgarsko ladijevje, je teh dní razvila bolgarsko zastavo z bolgarskim levom v sredini.

„P. C.“ namreč opisuje obred razvijanja bolgarske zastave na ladijah: „Opit,“ „Vsiv,“ „Poradin,“ „Gornji Studenj,“ in „Tamanj.“ Metropolit v Ruščuku je v službi mestnih dostojanstvenikov prevzel posvečenje zastave, a z obale, napolnene silno množico občinstva, so naznanjali streli početek slavnosti. Bolgarski prelat Grigorje pak je ogovoril „prve narodne mornarje“: „Mi smo navzočni dogodjaju, ki se doslej še nikdar nij vršil v Bolgarskej; mi posvečujemo zastave, ki se bodo prvokrat razvile na brodogjih podarjenih nam od veliko dušnega carja osvoboditelja, da more Bolgarija razvijati potrebno moč na vodi in suhem.

Zahvaliti se moramo gospodu Bogu, ker nadahnjuje velikega monarha takim čuvstvom za našo domovino. Ali za vas, ki boste upravljali in našli pota razvijajočemu se bolgarskemu brodogju, moramo izprositi od Vsemogočnega blagoslov, da vaše nesebično in verno službovanje pomogne povzdigniti v slavo domovine in veličino naroda. Čuvajte, mornari, čast ter interese Bolgarske na vodi, kakor to delajo vaši bratje, narodna vojska na suhem. Bog bode z vami in brez njegove pomoči ostali ne boste nikdar!“

Guverner Ivanov pak je tudi ob tej pri-

lici slavil v izvrstnem govoru „osvoboditelje“ in zagotavljal, da bode bolgarski narodni vladar Aleksander I. z vsemi sredstvi, katere ima na vodi in kopnem, čuval vse zakonite interese in dosti skopo plačane slobodščine toliko in tako teško skušanega naroda.

Ljudstvo je potem navdušeno zapelo narodno bolgarsko himno „Šumi Marica“. Po svečanosti je bil banket, na katerem se je nazdravljalo zdravju ruskega carja osvoboditelja in sreči osvobojenih.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. septembra.

Cesar je junaka kneza črnogorskega pred odhodom njegovim z Dunaja še prav poseben odlikoval, ker ga je povabil k obedu, pri katerem so bili samo udje cesarske hiše navzočni. Potlej se je Črnogorec poslovil in 11. t. m. odšel v Cetinje.

Magjarskemu listu se z **Dunaja** piše, da bode 23. t. m. skupno ministersko posvetovanje. Grof Andrassy bode precej potem na svoja posestva odšel. — Te dneve je dobil Andrassy od lorda Salisburyja pismo, v katerem ta obžaluje njegov odstop.

V **Lovu** je izvoljeni poslanec Oto Hausner, ki je voljen tudi v Drohobiču, svoj mandat odložil in bo voljen namesto njega najbrž dr. Smolka. Razvijaje svoj program je Hausner naglašal sporazumljenje Poljakov s Čehi, a protivje zoper nadaljevanje okupacije.

Zasedenje **Novo-pazarskega** okraja je toliko kakor dovršeno, ker 10. septembra je kolona Kiličeva zasedla tudi Plevlje, kjer jo je pričakoval turški bataljon, marširala skozi mesto z godbo, in šla v tabor pri Avetovini na severu od Plevlja, z navdušenimi živio-klici na cesarja. Krščanski prebivalci so zavoljo dohoda Avstrijcev vsi srečni.

Marširanje naše vojske je bilo silno težavno: črez skalovje, kjer nij nič ceste, nič vode. Mohamedansko prebivalstvo se bolj skriva. Vročina je bila silna na potu.

Vnanje države.

Nemški časniki so razglašali, da je Bismark dosegel, da je odtopil **ruski** državnik Šuvalov od poslaništva v Londonu, pa da bode namestoval kneza Gorčakovega, kakor znano, Bismarku močno neprijetnega. Ali zdaj vidijo, da je Šuvalov res popustil mesto v Londonu in da na njegovo mesto pride Lobanov (Gorčakove šole mož), a knez Gorčakov sam Nemcem na ljubo, ki bi uže celemu svetu radi ministre dajali, vendar neče odstopiti. V Carigradu bode Lobanova nadomestoval Saburov, tudi Gorčakov političen učenec.

Vzhodnje rumelijska komisija je svoje delovanje začasno ustavila, menda ker nēma nič opravka. — Grki se pritožujejo v tej provinciji, da Bolgari njih „pravice“ ne spoštujejo. Najbrž so grške „pravice“ podobne naših nemškutarjev pravicom.

Italijanska „Opinione“ ima z Dunaja dopis, v katerem si daje pisati, da je Haymerlova brošura „Italicae res“ zato ravno zdaj izšla, da bi ob priliki našega vmarširanja v Novi pazar Italijo nekoliko zastrašila, kajti zaradi Novega pazara in Bosne da bode Avstrija še veliko vojsko imela. — Italijani žugajo z „veliko vojsko“, naši oficijozni jim pa komplimente delajo in v Trstu, Istri, Gorici — za nje skrbē.

Francoski „Soleil“ poroča, da je njegov sodelavec govoril v Badenu z ruskim kancelarjem knezom Gorčakovim, ki je rekel, da bi bila velika škoda za Evropo, če bi bila Francoska še dalje slabotna. „Ker tako mislim, dejal je Gorčakov, za to me nemški kancelar (Bismark) sovraži. Jaz sem zmirom k francoskim državnikom, k Thiersu in Decazezu rekel: bodite močni, ker vaša moč je brezpogojno potrebna za vašo varnost in za ravnotežje v Evropi.

Katastrofa v **Afganistanu** je Angleže udarila kakor strela z jasnega neba. Vse no-

vine le o tem pišejo. V svojej srditosti dolžé Rusije, da je ta naščuvala Afgane, čeravno nēmajō nobenega ni najmanjšega dokaza. — Angleške novine dalje terjajo, naj se Afganci hitro in ostro kaznujejo. Ali to je lažje želeno in ukazano, nego izvršeno. Angleška vojska se je uže v Indijo vračala, a zdaj se mora obrniti in na Kabul nazaj marširati. Kritiki v samej Angliji pa pravijo, da je to nemo-goče brž storiti, ker nij dovolj velblodov ali kamel. — Drugo vprašanje je: ali je emir Afganistanski, Jakub-Khan, ki je z Angleži sklenil julija meseca mir v Gundamuku, sklenil v dogovoru z istim Cavagnarijem, ki je zdaj ubit bil, ali je Jakub-khan pošten, ali pa morda je bil na tihem zmenjen z „uporniki“ in z ljudstvom? Nič se še ne ve. — Tudi vtis, ki ga bode vest o pokolji v Kabulu naredila, imeti more velik pomen. Kralj Brmanski uže itak jako sovražno gleda Angleže in utegue vsak čas vojsko začeti. — Angleži so prezgodaj veselili se svojih letošnjih uspehov v srednji Aziji.

Najnovjši telegram potrjuje, da so oni prav imeli, ki so črno kritikovali. Telegram 10 sept. iz Londona baje poroča: Zveze mej Kabulom in angleško vojsko so baje pretrgane. Upor je baje večje razmere dosegel, kakor se je mislilo, general Roberts nema dovolj vojske.

Dopisi.

Iz Vipave 4. sept. [Izv. dop.] Uže od nekdanj ima vipavska čitalnica navado, napraviti besedo na malega Šmarna dan. Shod v Logu, vinska razstava vinorejske šolena Slapu in kmetijska tombola privabijo k nam ta dan tujih gostov, da je vsako leto čitalniška dvorana za „besedo“ dvakrat premajhena.

Tudi letos bode natlačena, a vročino prestali bomo radi, ker bodo naši igralci program besede gotovo dobro izvršili, kakor vedno. Vse pri starem; veseli bomo, a žalibog, da ne tako veseli, kakor pretekla leta.

Volitve odbora za vipavsko občino pokazale so včera, da naš trg nij več oni, kakor je bil, ko smo se jeli Slovenci politično vzbujati. Marsikateri ljubljanskih narodjakov se gotovo še z radostjo spominja veselje v Vipavi, katerim krona bil je ljudski tabor. A kakor se je sploh pri Slovencih, tako se je tudi pri nas v narodnem obziru marsikaj spremenilo: z Lasser-Auerspergovim ministerstvom je nemčurstvo dobilo priliko vgnjezditi se zopet mej nas. Dobro vem, da Vipavo smatra vsa Slovenija najbolj narodnim trgovom, a skoro da nij tako. Žal mi je, ki mnoga leta bivam mej prijaznimi Vipavci, da moram reči: nij tako!

Poglejmo uradnike. Večina je sicer še narodna, a tudi zagrizenih nasprotnikov je vmes. In v šoli? O blažena Vipava, da imaš v svojej sredi prezidenta „zwergvereinarjev“! Imamo sicer — hvala Bogu — tudi „enega“ svojih mej učitelji, a ta gospod mi bode oprostil, če mu povem, da njemu se nij treba bati učiteljskega strahu.

Kje so časi gg. Barleta, Hribarja, Goršiča in dr. Da, takrat bili smo narodnjaki odločni povsod, a sedaj še občinski zastop nij več naš. Prejšnji zastop z županom g. Kettejem, ki je imel na strani razen družih narodnih odbornikov g. dekana Grabrijana, nekdanjega deželnega poslanca in njegovega naslednika g. Lavrenčiča, bil je odločno narodno-konservativen, a občinski zastop, katerega smo ta teden dobili, je, kakor vsa zunanja znamenja pri volitvi kažejo, — naj imenujem novorojeno dete po imenu — nemčursko-libe-

ralen. Župana novega nēmamo še, volili ga bodo odborniki prihodnji teden; imenujeta se pa uže dva gospoda kot kandidata. Prvi je v svojem poslu vseskozi poštenjak, a če bode župan, bode to iz svojih interesov, občina pa in naša narodna stvar naj od njege ne pričakujeta Bog vé kaj dobrega. Drugi gospod bi še le z županovanjem dobil posla in zabave, da mu ne bode treba v poletnej vročini na ulici sedež z „Ljubljanskim buteljnom“ v roki dolg čas prodajati, Vipavcem bode pa vsaj to dobroto storil, da se jim ne bode treba vedno ogibati njegove, dokaj prostora zavzimajoče telesnosti na trotoiru pred tabakarno g. Dolenca. To sta dva glavna faktorja novega odbora. Precej za njima dobil je mesto nekov gospod, ki je uže vse politične barve spreminil in — kri nij voda — čegar brat je (ali vsaj je bil) Slovencem v Gorici kot „irredentar“ dobro znan. Na dalje ima čast imenovan biti v občinski zastop po svojej metamorfozi glasoviti Hrabroslav Perne, korporant „zwergvereinovskih“ kruhoborcev. — Razen teh imenovanih gospodov je še cel ducent glav v novem odboru, a to je drobiž, zvičajno (o tem in enakem drugo pot, če vam je všeč) na finih volilnih listih volilcem v žep vtaknem, ki je srečno kot rezultat volitve zmagonosno zopet na dan prišel! No, je pa tudi hvaležno pripravljen v vsakej zadevi komandantom ponižno kimati. Le g. dr. Voku se žudimo, kako da more on strinjati to s svojo častjo, ako sedi v občinskem odboru poleg znanega zakonnega „dohtarja“! Škoda, da on sē svojo občespoštovano osobo kazi tako lepo družbo, kajti drugega zavednega narodnjaka iščem zaman v novem odboru. Možje kakor gosp. D. trih nijso naši milosti pri volilnem odboru (sit venia verbo), a jaz jim zato gratulujem, so vsaj prosti takse, katero bi morali plačati, ako bi, v tak odbor izvoljeni, bili kot značajniki prisiljeni pustiti svoje mesto drugim bolj vrednim te časti! Sicer pa hočemo še videti, kaj bo iz te moke!

Iz Vojnika 9. septembra. [Izvirni dopis.] Dne 3. septembra bila je v Št. Jurji na južnej železnici uradna učiteljska konferenca celjskega, šmarijskega in konjiškega okraja. Pod vodstvom c. kr. okr. šolskega nadzornika gosp. M. Nerata pričelo se je zborovanje ob 8. uri zjutraj. Za uvod konference govoril je s prijaznim kratkim pozdravom do vseh navzočnih o namenu konference itd., ter si voli za svojega namestnika g. Jak. Lopana, nadučitelja na celjskeji okoliškeji šoli, a za zapisnikarja bila sta izvoljena g. M. Kokot in g. M. Orač. Ko se je bila navzočnost vseh gg. udov skupščine (izvzemši treh gospodov, ki zavoljo bolehnosti nijso mogli priti) konstatirala, prestopil je g. nadzornik k opazkam svojim o priliki svojega nadzorovanja šol. — Njegove opazke veljale so vsakemu šolskemu predmetu posebe in je marsikaj znamenitega in tehtnega opomnil pri tej ali tuj reči, kjer bi bilo kaj poprave in zboljšanja treba. Baš tako temeljito se je izrazil tudi glede šolske discipline, kakor tudi o spisovanji uradnih spisov itd. Sploh pa je stanje šol v tem okraju povoljno. Ko se še vse od zadnje konference do zdaj izišle postave in ukazi prečitajo in na znanje vzmō, začne se obravnavanje na sporedu nastavljenih točk.

Prvi dobi besedo g. D. Serajnik. V nemškeji besedi poroča on o točki: „kako naj bi učitelj blagodejno na domačo odgojo mladine vplival?“ Poročevalec je stvar vsestran-

sko dobro razmotril, ter stavljal teze, ki so se sprejele.

Drugi nastopi g. A. Brezovnik, ter govori slovenski*) o „memorirani in izobraževanju blagolasnega čitanja na ljudskih šolah“, h kojemu je še učilni poskus memoriranja pesni „Jagode in otroci“ pridal. Tudi on žel je za svojo razpravo zahvalo navzočnim in so se od njega stavljalne teze „en bloc“ sprejele.

Prihodnja točka bila je: „Kako naj se ljubezen do domovine in vladarja v ljudske šoli vzbujata in izobražujeta?“ O njej poroča v nemškem (! Ur.) jeziku g. Josip Koutnik. Tudi od njega stavljeni predlogi so se, potem ko se mu je marsikaj oporekalo, (omeniti se mi zdi potrebno, da se je pri celej konferenci večinoma slovenski debatiralo), konči skoro nespremenjene sprejele.

Prihodnja točka: „Kako in kaj naj bi se iz fizike na eno- do štirirazrednih učilnicah vzelo?“ obravnavala se je zopet slovenski; kajti referiral je g. K. Pezdevšek. Njegovi temeljito premišljeni predlogi so se skoro vsi nespremenjeni sprejeli.

K temu dodal je g. Fr. Jurkovič učilni poskus „o toploti“; pa čujte! Učilni poskus za slovenske ljudske šole v — nemščini!! Ne morem si kaj, da ne bi tukaj izrekel svojega začudenja, kako da ta nekdanji navdušeni narodnjak v javnosti nehče ne besedice več slovenski znati! Pa „jedes warum hat sein darum“, pravi nemški pregovor.

Peta točka dnevnega reda je bila: „Kako in zakaj se naj na ljudske šole petje podučuje?“ Poročevalec o njej g. J. Lopan je sicer prav obširno in temeljito, a v nemškem jeziku govoril.

Sledil je h koncu še „učilni poskus iz računstva v prvem in drugem šolskem letu“. V slovenskem jeziku je o njem poročeval g. M. Kokot.

V stalni in knjižnični odbor celjskega šolskega okraja bili so voljeni gg.: Vidic, Lopan, Kregar, Jarec in Brezovnik.

Po dokončani konferenci ozre se g. nadzornik še jedenkrat na letošnjo konferenco, zahvali se g. poročevalcem za njih marljivo delovanje, spodbuja vse k marljivemu in vestnemu izpolnjevanju svojih dolžnostij in zakliče ustvaritelju novih šolskih postav Nj. Veličanstvu presvitlemu cesarju trikratni „živio!“, na kar konferenca navdušeno odgovori.

Ko smo tako zvečer ob 7. uri svoje trudapolno delo končali, čakalo nas je prav prijetno in redko veselje. Na povabilo g. dr. Ipavica obljubile so namreč slavnoznane pevke gospodične Čampa iz prijaznosti ta večer v Št. Jurji koncertirati. Zbralo se je v ta namen v Černoševih prostorih na večer velika množica ljudij. Prišlo je tudi nekaj gostov, n. pr.: g. dr. J. Srnc, g. prof. M. Žolgar iz Celja, g. Ivan Miklošič iz Maribora in drugi. Pele so gospice slovenski in nemški, največ kompozicije našega skladatelja g. dr. Ipavica. Da je bilo petje izvrstno, svedok so nam pekinje same, ki so uže v vseh večjih mestih Avstrije z najsijajnejšim vspehom producirale se. Mej petjem vrstile so se tudi razne napitnice, kakor n. pr. je g. Jurkovič napil pekinjam; g. Brezovnik šoli in učiteljem prijaznim Št. Jurčanom; g. zdravnik Ripschl učiteljem; g. Iv. Miklošič dr. Ipavicu; g. Jarc Miklošiču itd. Vse napitnice napivale so se v slovenskem

*) Kolikor jaz vém, bil je to prvi slovenski referat pri uradnih konferencah celjskega okraja. Pis. (Zalostno. Ur.)

jeziku. Pardon! Gospod Jurkovič govoril je se ve da — nemški.

Tako nam je mej krasnim petjem in prijaznim kramljanjem minol večer, marsikateremu nepozabljiv.

Iz Istre 10. septembra. [Izv. dop.] Učitelji volovskega okraja v Istri imeli bodo letošnjo konferenco 29. in 30. dne t. m. v Kastvu Razpravljala se bodo ta-le vprašanja: 1. Učitelj neha se u školi služiti pismenog jezika. 2. Kojimi sredstvi uzdržati će učitelj školski zapt? 3. Učitelj mora osvjelečiti učenike, da uči za život, a ne za školu. Kojimi sredstvi će to dostić? i kako će ucjepiti mladeži ljubav do knjige i po dovršenej školskej dužnosti. 4. Od koje su važnosti pismene zaščede za obuku i uzgoj školske mladeži. 5. Kojim smjerom da udari realna obuka u pučkoj školi, da bude koristna. 6. Kako da probudimo u mladeži pazljivost i pozornost? 7. Kako nam valja odgojivati mladež, da bude uredna, čista, čudoredna i domoljubna? 8. Mnogo a ne mnoga da učimo. U koliko opravdava današnja učevna osnova ovu važnu izreku? 9. Ozboto se priporuča, da se točno prouče učevne osnove za pučke škole sa posebnim obzirom na jedno (dvo-, tri-) razredne škole sa obćenitemi opazkama i sa naukom u materinskom jeziku i naučenjem drugog kog jezika.

Iz Polhovoga gradca 9. sept. [Izv. dopis] Gledé dopisa v vašem cenjenem listu šte. 205 od 6. t. m. iz Št. Jošta nad Polhovim gradcem, ki toži se o velikem nadleževanju od strani vlačugarjev, beračev i. t. d., se ugovarja, da so tukaj varnostne razmere popolnem zadovoljive, in da je vsak klatež, katerega žandarmerija vidi, prijeto in uveden in dotičnej oblasti oddan. Ako pa vendar se tu ali tam kak domač siromak nahaja, se to ne more popolnoma odpraviti, dokler občine svojih oskrbovalnic za uboge némajo.

Iz Ljutomera 10. sept. [Izv. dop.] (Dirka s kobilami v Ljutomeru.) V ponedeljek 8. sept. popoldne bila je na Cvenškem pašniku poleg Ljutomera tekmovalna dirka s kobilami z eno vprego. Oglasilo se je 23 dirjalcev. Daril je bilo od države danih deset po 30 gl. do 3 gl., za najprilicnejšo vprego pa darilo s 6 gl. Daljava dirke je bila 2080 sežnjevi ali 3 kilometre 944 metrov, in predirjal jo je kmet Maguš v Starej vesi v desetih minutah. Ko je bila načrtana dirka končana, začelo se je tekmovalno jahanje za darila, katera je dal s svojo rodbino navzočni grof Batthjany iz Rokičana onstran Mure. Jahalo se je v treh oddelkih, in naši kmetje so pokazali, da se brez sedla tudi v najhitrejšem begu znajo na konji držati. 520 sežnjevi daljave je prvi dobitelj prejahal v poldrugi minuti. Enemu je konj s steze, po katerej je bilo mu dirjati, ušel in jako lepo z jezdecem vred črez neki plot skočil. Navzočni kavaleristi so jahaču zavidali tako lepi skok. Kmetje Ljutomerskega okraja so se pokazali vrle konjerejce in vrle voznike, tudi jako vrle jahače. Drugi dan 9. sept. je bilo premiiiranje konj na Ljutomerskem trgu, in videti je bilo jako žlahno in jako lepo pleme. Najlepša živina je lastnikom razpisana darila in priznanice donesla. Ljutomerski kraj je slobodno ponosen na svoje konje.

Domače stvari.

— (Ljubljanski mestni zbor) imadenes 12. septembra ob 5. popoldne sejo.

Mej predlogi pride tudi na vrsto samostalni predlog g. odbornika Regalija, naj se magistratova naredba od 25. in 28. julija obveljavo dne, po katerej imajo hišniki zaradi izvažanja gnoja in necih „sanitarnih“ malostnih dolžnosti same situosti.

— († Janez Arko) c. kr. notar v Ljubljani, prej v Ribnici, je po dolgej bolezni 9. septembra v Škofej Loki v 62. letu svoje starosti umrl, in včeraj pokopan bil.

— (Grof Hohenwart) je našim narodnim poslancem poslal vabilo v pogovor en dan pred začetkom zborovim, da se ustanovi klub poslancev našega programa.

— (G. deželni predsednik vitez Kallina) je predvčeranjem vrnil se s svojega daljšega odpusta zopet v Ljubljano.

— (Rimsk denar) je našel — kakor se nam iz Mokronoga piše — vtorek 9. t. m. Jan. Šašelj, abiturijent, 5 minut od Mokronoga v Pričinskej hosti Bil je v lonci, poldrugi črevelj pod zemljo. Kolikor se je zdaj izpoznalo, je od teh-le cesarjev: Galiev, Klavdij II., Avrelijan, Tacit, Prob od leta 260 do 282. po Kr. Razposlal se bode raznim muzejem.

— (Za rešitev življenja) je dobil od dež. vlade talijo 26 gold. Jakop Mikuletič iz Velike Bukovice ker je 6 avg. t. l. 15 letnega fantiča Matija Škraba iz Topolca iz vode Reke izvlekel.

— (Cesarjev dar.) Piše se nam: Nj. Veličanstvo naš presvitli cesar izvolil je vasi Markovščini pri Materi v Istri v podporo za napravo novega zvana in popravo cerkvice in zvonka 200 gl. iz lastne blagajnice blagodušno podariti.

— (Laške toplice na bobnu) Prva dunajska hranilnica je prosila, da sme po dražbi prodati toplice na Laškem (bad Tüffer), dozda lastnina prof. dr. Lorenca Steina na Dunaji. Cenjene so na 121,764 gold. Dražba bode 15. t. m. resp. 15. oktobra in 15. novembra.

— (Iz Št. Gregorja na Dolenjskem) se poroča: Dne 27. m. m. je bil za našo občino za župana izvoljen Anton Ivanec, posestnik v Dvorskej vasi, za odbornike pa so bili izbrani: Josip Leveč, posestnik iz Črnic, Josip Žužek, posestnik iz Dvorske vasi, in Jarnej Tomšič, posestnik iz gorenjih Podpoljan.

— (V seji 31. avgusta je glavni odbor družbe kmetijske) obravnaval sledeče stvari: Na prijazni dopis novega ministra za kmetijstvo Nj. ekscelece grofa Falkenhayna, v katerem družbi kmetijske naznanja svoj nastop in jej zagotavlja krepko podporo, sklenil je odbor spodoben zahvalen odgovor, povdarjaje, da kmetijstvo v obče potrebuje zdatne pomoči in še posebno pa uboga dežela kranjska. — Mnogohvaljene svetle pšenice, ki jo mokriški grof Gustav Auersperg uže mnogo let prideluje, je sklenil odbor, zase naročiti 1 hektoliter. — Bere se zapisnik občnega zbora podružnice kmetijske v Metliki 27. avgusta. Zapisnik naznanja, da so bili g. Anton Homač zopet za prvosednika, gg.: dekan Aleš, Anton Paulin, Edv. Kuralt, Anton Navratil in Fr. Gustin pa za odbornike izvoljeni. Centralni odbor radostno pozdravlja novo ustanovljeni odbor podružnice metliške, ki zmirrom stoji v prvej vrsti tistih podružnic, katere marljivo opravljajo svoj mandat. Dalje prosi g. predsednik, naj bi se odboru naznanili trgovci, pri katerih bi se dobilo dobro in predenice čisto deteljno seme, kajti pogostoma se slišijo pritožbe, kako silno tukajšnja deteljšča

